

Administrația  
Prezidențială

Telefon: 021.319.31.82  
E-mail: cancelariaordinelor@presidency.ro



Compartimentul  
Cancelaria Ordinilor

Fax: 021.411.18.78  
Web: <http://www.presidency.ro>

Nr. CA/...1301/...20.XI/.....2013

*Stimate domnule Laszlo Tokes,*

Vă transmitem, alăturat, **Hotărârea** Consiliului de Onoare al Ordinului Național “Steaua României”, adoptată în ședința din 20 noiembrie 2013, privind retragerea decorației acordată prin Decretul nr.1864/2009.

*Cu stimă,*

Consilier de Stat, Cancelar al Ordinilor,



Gheorghe Angelescu

Domnului LASZLO TOKES  
Deputat în PE  
Str.Jean Calvin nr.2, C.P.215  
Municipiul Oradea  
Județul Bihor, Cod 410210

**HOTĂRÂREA  
CONSILIULUI DE ONOARE  
PENTRU ORDINUL NAȚIONAL STEAUA ROMÂNIEI**

Luând act de sesizările cavalerilor Ordinului Național "Steaua României" – Corina Crețu, Alexandru Petru Frățean, Șerban Constantin Valeca, Petru Șerban Mihăilescu, Gabriela Firea, Ecaterina Andronescu, Ilie Sârbu, Gabriel Oprea – pentru retragerea decorației Ordinul Național "Steaua României" în grad de Cavaler, acordată domnului Tőkés László, prin Decretul nr. 1864/2009,

Consiliul de Onoare pentru Ordinului Național "Steaua României", constituit în temeiul prevederilor Legii nr. 29/2000, ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 11/1998, aprobată prin Legea nr. 77/1999, precum și ale HG nr. 1511/2005, întrunit în data de 20 noiembrie 2013,

Constatând gravele prejudicii morale, civice și de imagine publică aduse cavalerilor Ordinului Național "Steaua României" prin fapte dezonorante care aduc atingere valorilor democratice ale României, valorilor și intereselor Uniunii Europene, relațiilor dintre națiunile și popoarele noastre, păcii și legalității internaționale și care, totodată, dăunează bunei conviețuirii interetnice,

În temeiul atribuțiilor care i-au fost conferite prin Legea 29/2000 și HG 151/2005, precum și prin Hotărârea Adunării Generale a Ordinului din 19 septembrie 2013, cu cinci voturi pentru și o abținere

**HOTĂRĂȘTE:**

Articol unic: Se propune Președintelui României ca – în temeiul prevederilor Legii nr. 29/2000, Art. 52 (b) și Art. 53 – să retragă Ordinul Național "Steaua României" în grad de Cavaler, acordat domnului Tőkés László, prin Decretul nr. 1864/2009.

Semnează:

1. IONEL HAIDUC – PREȘEDINTE
2. CONSTANTIN DEGERATU
3. COSTIN GEORGESCU
4. MIRCEA GEOANĂ
5. ECATERINA ANDRONESCU
6. GABRIELA FIREA
7. ȘERBAN BRĂDIȘTEANU

Se anexează: *Motivarea privind propunerea de retragere a Ordinului Național "Steaua României" domnului Tőkés László.*

20 NOIEMBRIE 2013  
BUCUREȘTI, ROMANIA

Hotărârea a fost redactată în trei exemplare originale, în limba română

## MOTIVARE

### privind propunerea de retragere a Ordinului Național "Steaua României" domnului Tőkés László

În contextul dezvoltării și amplificării relațiilor de cooperare și colaborare dintre România și Ungaria – ca state europene democratice angajate în procesul comun al construcției europene și euroatlantice – precum și în cel al consolidării participării comunității maghiare din România și a formațiunilor politice și civice ale acesteia la consolidarea democrației în țara noastră, în ultimii ani s-a consacrat o formă de manifestare specifică (politică, civică, științifică și culturală) denumită *Școala de Vară de la Băile Tușnad* (Tusványos). De-a lungul timpului, la această manifestare au participat numeroase personalități politice, culturale, civice și științifice din România și Ungaria, din partide și organizații neguvernamentale românești, ungurești sau din alte țări europene. În multe cazuri, printre participanți s-au numărat președinți sau foști președinți ai României sau Ungariei, prim-miniștri în funcțiune sau foști prim-miniștri, miniștri, lideri de partide politice, parlamentari și europarlamentari. Manifestarea a prilejuit dezbateri deschise, complexe, uneori "aprînse", care au contribuit, pe ansamblu, la îmbunătățirea relațiilor politice, culturale civice și interumane.

Într-un astfel de context, la data de 27 iulie 2013, la finalul ediției din acest an a Școlii de Vară – manifestare la care participau premierul Ungariei și un secretar de stat din Ministerul de Externe ungar, cetățeanul român Tőkés László (Cavaler al Ordinului Național "Steaua României" în grad de Cavaler și europarlamentar reprezentând România), a solicitat expres șefului guvernului ungar să acționeze în așa fel încât Ungaria să ofere protecție Transilvaniei.

Această declarație șocantă (care nu a fost infirmată la acea dată de către domnul Tőkés) a trezit numeroase reacții în opinia publică din România, reacții care, în esență, au calificat-o ca fiind provocatoare, contrară spiritului cooperării româno-ungare și valorilor pe care se întemeiază construcția Uniunii Europene. Marea majoritate a comentariilor diferitelor personalități publice (politice, culturale sau civice), dar și ale ziariștilor sau oamenilor obișnuiți au pus în evidență faptul că o declarație de acest fel, o asemenea solicitare și un astfel de îndemn nu pot să nu intre în contradicție cu valorile și interesele poporului român, ale democrației și statului de drept, cu prevederile Constituției și ale legilor statului român, obligatorii pentru toți cetățenii României.

Unul din efectele acestor dezbateri publice s-a materializat sub forma ideii de retragere a Ordinului Național "Steaua României" care îi fusese conferit domnului Tőkés în anii anteriori, pe considerentul că un cetățean român, onorat cu cea mai înaltă distincție a statului român – Ordinul Național "Steaua României" – care pune în discuție valorile fundamentale ale oricărui stat democratic de drept (cu atât mai mult ale statului al cărui cetățean este și care i-a conferit distincția), **nu este demn** de aceasta.

Pe acest fond, dezbaterile din opinia publică s-au canalizat spre clarificările privind modalitățile practice, legale, prin care se poate realiza **sanționarea civică** a atitudinii – contrară spiritului pe care Ordinul Național "Steaua României" îl implică –

manifestată de domnul Tőkés László. Dezbaterile au pus în evidență faptul că o asemenea procedură poate fi declanșată numai de către Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național "Steaua României", la cererea unor membri ai Ordinului.

Într-un astfel de context, la data de 29 august 2013, europarlamentarul român Corina Crețu (cavaler al Ordinului în grad de Cavaler), a adresat Cancelariei Ordinului din cadrul Administrației Prezidențiale o solicitare de retragere a decorației ce fusese acordată domnului Tokes. Ulterior, i s-au alăturat alți șapte Cavaleri ai Ordinului, cu aceeași solicitare. Solicitarea lor a invocat drept temei art. 5 al *Regulamentului pentru organizarea și funcționarea consiliilor de onoare ale ordinelor naționale*, aprobat prin HG nr. 1511/2005, care are următoarea prevedere: "*Cavalerii unui ordin național pot semnala Cancelariei Ordinului atitudini și fapte pe care le consideră dezonorante, comise de alți cavaleri ai respectivului ordin, și care le aduc prejudicii morale și ating demnitatea și onoarea ordinului.*"

În procesul de evoluție democratică a țării noastre, reînvierea acestui Ordin s-a făcut prin **OUG nr. 11/1998** care, la art. 1, prevede că "*se reinstituie Ordinul național Steaua României, cel mai înalt ordin românesc, pentru a recompensa serviciile excepționale, civile și militare, aduse statului și poporului român*". Potrivit **Legii nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României**, la art. 3, al (1), se prevede că "*Decorațiile sunt conferite cetățenilor români pentru serviciile excepționale aduse statului și poporului român... și pentru merite deosebite în activitate*", iar la art. 4, al (1), că "*Decorațiile sunt conferite de Președintele României, prin decret.*"

Legea 29/2000 prevede, de asemenea, la art. 52: "*Calitatea de membru al unui ordin se poate pierde în următoarele situații: a) condamnarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la pedeapsa privativă de libertate; b) pentru fapte dezonorante, altele decât cele prevăzute la lit. a), care aduc prejudicii morale membrilor ordinului*", iar la art. 53: "*Pentru judecarea faptelor dezonorante care aduc prejudicii morale membrilor ordinului, altele decât cele prevăzute la art. 52 lit. a), se constituie un consiliu de onoare pentru fiecare ordin.*"

În temeiul acestor prevederi și având în vedere solicitările formulate de unii membri ai Ordinului, Cancelaria Ordinului a convocat Adunarea Generală a Ordinului Național "Steaua României" pentru data de 19.09.2013, în scopul alegerii Consiliului de Onoare. Convocarea s-a făcut de către Cancelaria Ordinului prin anunțarea individuală a membrilor Ordinului, prin publicarea anunțului în ziare centrale și prin difuzarea anunțului ca știre prin mai multe posturi de televiziune și de radio centrale. Știrile au fost preluate de media locală, precum și pe forumurile de socializare.

La data de 19.09.2013, orele 16.00, Adunarea Generală a Ordinului s-a întrunit, în ședință legală (Cf. prev. Legii 29/2000, art. 54, al. 2), în scopul alegerii Consiliului de Onoare pentru Ordinul Național "Steaua României". La lucrările Adunării Generale a Ordinului au participat 123 cavaleri. Pe baza votului participanților la Adunarea Generală și potrivit prevederilor *Hotărârii nr. 1511/2005 privind aprobarea Regulamentului pentru organizarea și funcționarea consiliilor de onoare ale ordinelor naționale*, Art. 1, al. (1), la acea dată s-a constituit **Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național "Steaua României"** format din 7 (șapte) membri, în următoarea

componentă nominală: Haiduc Ionel – Cavaler al Ordinului în grad de Mare Cruce; Degeratu Constantin – Cavaler al Ordinului în grad de Mare Cruce; Brădișteanu Șerban – Cavaler al Ordinului în grad de Mare Ofițer; Georgescu Costin – Cavaler al Ordinului în grad de Mare Ofițer; Geoană Mircea – Cavaler al Ordinului în grad de Comandor; Firea Gabriela – Cavaler al Ordinului în grad de Ofițer; Andronescu Ecaterina – Cavaler al Ordinului în grad de Cavaler.

În conformitate cu prevederile art. 2, al. (3) din *Regulamentul pentru organizarea și funcționarea consiliilor de onoare ale ordinelor naționale*, domnul academician Ionel Haiduc a fost ales Președinte al Consiliului de Onoare, ca fiind membrul cel mai în vârstă dintre membrii din cele două grade superioare (Mare Cruce și Mare Ofițer).

Potrivit prevederilor *Regulamentului* (art. 1 al 2), consiliile de onoare pentru ordinele naționale *"judecă faptele dezonorante care aduc prejudicii morale cavalerilor ordinelor naționale respective, altele decât faptele penale sancționate cu pedeapsa privativă de libertate prin hotărâre judecatorească ramasă definitivă"*. Același act normativ (art. 5 al 2) prevede că, în acest scop, *"Cancelaria Ordinelor va convoca Consiliul de Onoare și va invita persoana învinuită, ședința urmând a avea loc în cel mult 45 de zile de la data primirii sesizării."* Pe aceste temeuri, Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național *"Steaua României"*, sesizat cu cererile de retragere a decorației acordate domnului Tőkés László, a stabilit ca prima ședință să aibă loc la data de 26.09.2013. Cancelaria Ordinelor a trimis domnului Tőkés László invitația de a participa la ședință, comunicându-i acestuia data, ora, locul și scopul activității.

La data de 26.09.2013, orele 16.00 Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național *"Steaua României"* s-a întrunit în prima ședință consacrată analizării sesizărilor adresate și discuției cu domnul Tőkés László. În perioada anterioară, membrii Consiliul de Onoare au luat cunoștință de mai multe afirmații și aprecieri ofensatoare făcute de domnul Tőkés László la adresa Consiliului de Onoare și a membrilor săi, precum și de contestarea publică a legalității, legitimității și onorabilității Consiliului și a membrilor acestuia. Membrii Consiliului luaseră, de asemenea, cunoștință de faptul că domnul Tőkés László declarase că nu se va prezenta la întâlnirea la care fusese invitat și că, în schimb, își va trimite un avocat care să îl reprezinte. Pe baza analizei prevederilor legale și documentației disponibile, în cadrul ședinței Consiliul a apreciat, în unanimitate, că nu există temei legal pentru primirea avocatului domnului Tőkés László (ca reprezentant al acestuia), deoarece actele normative care reglementează activitatea consiliilor de onoare prevăd expres, limitativ și neinterpretabil (art. 10) că:

- (1) La ședințele de lucru ale consiliilor de onoare poate participa, fără drept de vot, în calitate de șef al tuturor ordinelor, Președintele României;
- (2) La ședințele de lucru ale consiliilor de onoare participa, fără drept de vot, cancelarul ordinelor sau altă persoana desemnată de acesta;
- (3) Lucrările de secretariat ale consiliilor de onoare se asigură de Cancelaria Ordinelor.

În temeiul acestor prevederi legale, Consiliul a comunicat avocatului domnului Tőkés decizia sa, după care a trecut la dezbaterile pe fond a faptelor sesizate, a conținutului și a semnificațiilor acestora, pe baza argumentației depuse de cavalerii ordinului solicitanți și a documentației publice disponibile. Au fost dezbătute aspectele și implicațiile de ordin etic, moral, civic și de imagine publică pe care declarațiile domnului Tőkés le prezintă, aspectele legale care au semnificație morală și civică în cauza aflată în dezbaterile Consiliului și căile procedurale de urmat. Având în vedere volumul mare de lucru, complexitatea cauzei și nevoia unor documentări suplimentare, precum și din dorința sinceră de a discuta, totuși, cu domnul Tőkés László, Consiliul de Onoare a decis să organizeze o nouă ședință în data de 18 octombrie 2013, în care scop a adresat Cancelariei Ordinului rugămintea de a trimite domnului Tőkés o nouă invitație pentru acea dată. Cu același prilej, Consiliul și-a manifestat disponibilitatea de a discuta și cu alți membri ai Ordinului – la solicitarea acestora sau invitați – pentru clarificarea unor aspecte referitoare la faptele dezonorante puse în discuție.

La data de 18.10.2013, orele 16.00, Consiliul de Onoare s-a întrunit din nou în ședință pentru continuarea dezbaterilor privind faptele dezonorante considerate că ar fi putut aduce prejudicii morale cavalerilor Ordinului Național "Steaua României", sesizate de cei opt membri ai Ordinului, precum și pentru stabilirea modului de soluționare a cererii de ridicare a decorației acordate domnului Tőkés, formulate de aceștia. Și cu această ocazie, Consiliul a constatat că domnul Tőkés László nu a dat curs invitației de a discuta cu membri Consiliului de Onoare problemele sesizate de colegii săi. În plus, Consiliul a luat notă de faptul că domnul Tőkés își continuase campania de jignire și denigrare a membrilor Consiliului, precum și campania de dezinformare a opiniei publice, pretinzând că este o victimă a răfuielilor politice neocomuniste, "pesediste", antimaghiare și antisemite, victimă căreia i s-ar fi refuzat dreptul la apărare. Concomitent, prin declarațiile sale publice, domnul Tőkés încerca să identifice mișcarea revoluționară declanșată la Timișoara cu propria sa persoană și cu cauza separatismului etno-politic pe care încerca să îl promoveze astfel. În cadrul ședinței, Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național "Steaua României" a ascultat punctele de vedere ale fiecărui membru, argumentele pro și contra față de solicitarea aflată în dezbateri și a evaluat semnificația intervențiilor și presiunilor făcute în favoarea domnului Tőkés László de către diferite personalități politice, culturale sau științifice din țară și din afara țării. A fost, de asemenea, ascultat un cavaler al Ordinului – domnul Alexandru Petru Frătean – care a dorit să informeze Consiliul cu privire la unele aspecte referitoare la acțiunile și declarațiile domnului Tőkés László relevante pentru analiza situației. Pe baza concluziilor de etapă conturate, Consiliul de Onoare a stabilit să se întrunească într-o nouă ședință, la data de 20.11.2013, pentru luarea unei hotărâri privind soluționarea cauzei.

La data de 20.11.2013, orele 16.00, Consiliul de Onoare s-a întrunit în ultima ședință dedicată soluționării cererilor de retragere a Ordinului Național "Steaua României" care îi fusese conferit domnului Tőkés László în anii anteriori, cerere adresată de către cei opt cavaleri ai Ordinului. La momentul începerii ședinței, membrii

Consiliului de Onoare au constatat că domnul Tőkés László s-a prezentat (neinvitat) pentru discuții pe tema cunoscută, după ce, în prealabil, făcuse din nou afirmații ofensatoare la adresa Consiliului și a unora dintre cavalerii care sesizaseră Cancelaria Ordinilor. Deși domnul Tőkés László nu fusese invitat, și deși nu mai exista obligația legală de a fi primit pentru discuții, membrii Consiliului au acceptat să poarte cu acesta o discuție colegială, pe care au considerat-o ca posibil utilă, apreciind că prin aceasta nu se încalcă dispozițiile legii și se dă dovadă de spirit cavaleresc. Din păcate, și de această dată, domnul Tőkés László a manifestat rea-credință și un **comportament complet necolegial, dezonorant**. Astfel, în primul rând, a insistat ca la discuție **”să participe oficial”**, în mod obligatoriu, avocatul său (domnul Előd Kincses), care nu este membru al Ordinului, urmând ca discuția să fie purtată, în principal cu acesta. În al doilea rând, în fața membrilor Consiliului de Onoare, acesta a reiterat aprecierile sale ofensatoare la adresa acestuia (numind Consiliul – *o comisie pesedistă*; definind activitatea Consiliului ca fiind o răfuială politică a ”șefului” PSD și a șefului statului; numindu-i pe membrii Consiliului *”instrumente”* ale unui partid politic și agenți antimaghiari). Consiliul de Onoare nu s-a lăsat provocat de acest **comportament provocator, dezonorant** pentru un cavaler al Ordinului, manifestând moderație și reținere. Membrii Consiliului i-au solicitat domnului Tőkés să-și ceară scuze și i-au comunicat că acceptă *prezența fizică* în sală a domnului Előd pentru a-l ajuta/consilia în situațiile în care acesta nu ar fi înțeles bine întrebările puse de partenerii de dialog sau semnificația morală, etică sau civică a unor noțiuni sau concepte. Domnul Tőkés László a refuzat să își ceară scuze și a susținut că dacă nu se acceptă **participarea oficială** a domnului Előd Kincses la ședință, el va pleca din sală, ceea ce a și făcut în fapt.

În aceste circumstanțe, în conformitatea cu mandatul său și având în vedere necesitatea respectării voinței Adunării Generale, precum și din nevoia încadrării în termenele procedurale prevăzute de actele normative în vigoare, Consiliul de Onoare a ascultat ultimele concluzii prezentate de fiecare membru, după care a trecut la vot. La luarea deciziei au participat 6 (șase) din cei 7 (șapte) membri ai Consiliului. A lipsit, din motive obiective, domnul Șerban Brădișteanu. Votul a fost secret, cu buletine introduse în urnă. Suportul tehnic pentru desfășurarea votării a fost asigurat de Cancelaria Ordinilor, care a pregătit buletinele și urna și a numărat voturile. Membrii Consiliului de Onoare au avut de răspuns, prin DA sau NU, la cererea adresată de către cavalerii care au solicitat retragerea Ordinului Național ”Steaua României” în grad de Cavaler acordată domnului Laszlo Tokes. Rezultatul votului a fost următorul:

- Voturi PENTRU retragerea decorației: 5 (cinci);
- Voturi CONTRA retragerii decorației: 0 (zero);
- ABȚINERI: 1 (unu).

Rezultatul votului a fost comunicat Cancelariei Ordinilor, urmând ca aceasta să primească, în termen legal, **HOTĂRÂREA CONSILIULUI DE ONOARE și MOTIVAREA** acesteia.

În temeiul atribuțiilor care i-au fost conferite prin Legea 29/2000, HG 151/2005 și Hotărârea Adunării Generale a Ordinului din 19 septembrie 2013, Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național "Steaua României":

**Luând act de sesizările cavalerilor** Ordinului Național Steaua României (Andronescu Ecaterina, Crețu Corina, Firea Gabriela, Frătean Alexandru Petru, Mihăilescu Petru Șerban, Oprea Gabriel, Sârbu Ilie, Valeca Șerban Constantin), pentru retragerea decorației Ordinul Național "Steaua României" în grad de Cavaler, acordată domnului Laszlo Tokes, prin Decretul nr. 1864/2009,

**Consiliul de Onoare** al acestui ordin, constituit în temeiul prevederilor Legii nr. 29/2000, ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 11/1998, aprobată prin Legea nr. 77/1999, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 1511/2005, întrunit în data de 20 noiembrie 2013, la Academia Română,

**Constatând gravele prejudicii morale, civice și de imagine** adus cavalerilor Ordinului Național "Steaua României" prin faptele dezonorante care aduc atingere valorilor democratice ale României, valorilor și intereselor Uniunii Europene, relațiilor dintre națiunile și popoarele noastre, păcii și legalității internaționale, și care, totodată, dăunează bunei conviețuiri interetnice,

**A hotărât să propună**, cu cinci voturi pentru și o abținere:

**Retragerea Ordinului Național "Steaua României"** în grad de Cavaler, acordat domnului Tőkés László, prin Decretul nr. 1864/2009.

\*

În cursul deliberărilor, Consiliul de Onoare pentru Ordinul Național "Steaua României" a constatat o serie de aspecte temeinice, relevante, substanțiale și convingătoare care ne determină să apreciem că domnul Tőkés László a săvârșit, prin **declarațiile** sale repetate, prin **atitudinile, îndemnul și instigările** sale, prin **inițiativele și acțiunile** sale politice periculoase, **faptele dezonorante care aduc grave prejudicii morale cavalerilor Ordinul Național "Steaua României"**. În sprijinul acestei concluzii, aducem în atenție următoarele:

1. Prin Decretul numărul nr. 1.864 din 14 decembrie 2009, publicat în Monitorul Oficial nr. 884 din 17 decembrie 2009, domnului Tőkés László Tokes i s-a acordat Ordinul Național "Steaua României" în grad de Cavaler. Ordinul a fost acordat în temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, precum și ale art. 4 alin. (3), ale art. 6 lit. A și ale art. 11 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, cu modificările și completările ulterioare, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la Revoluția din Decembrie 1989.

În înțelesul Legii 29/2000 și ale HG 151/2005, servicii excepționale, civile sau militare privesc fapte de concepție, organizare și coordonare, astfel:

- a) realizări de mare importanță în **apărarea intereselor supreme ale statului român: independență, suveranitate, unitate și integritate teritorială;**
- b) **mari contribuții** la dezvoltarea economiei naționale și a serviciilor publice;
- c) **creații științifice, artistice și culturale de mare valoare** națională și internațională;

d) **mari merite în dezvoltarea și promovarea colaborării dintre România și alte state** sau organisme internaționale.

În termeni generici, decorația, cu valoare de simbol, avea menirea să onoreze persoana decorată pentru faptele sale de natură morală și etică vizând împotrivirea față de dictatura comunistă și aspirația pentru libertate. Orice apreciere de bună credință a evenimentelor din 1989 nu poate constata altceva decât faptul că Revoluția din Decembrie a avut ca obiectiv înlăturarea dictaturii comuniste și instaurarea libertății și democrației. Nici în Timișoara, nici la București și niciunde altundeva în România, Revoluția nu a vizat compromiterea independenței și suveranității naționale ori a integrității teritoriale și nici punerea în discuție a acestora. Și la Timișoara și la Cluj-Napoca și la Sibiu, dar, mai ales, la București – unde s-a decis victoria poporului român împotriva dictaturii — s-a strigat și s-a murit pentru România (V. *"România este numai una"* – București, 22-23 decembrie 1989). Alături de libertate, democrație și principiile statului de drept, aceste valori fundamentale – independența, suveranitatea națională și integritatea teritorială – sunt rezultatul unui îndelungat proces istoric (politic, social, economic și militar, civic și cultural) care încorporează marile sacrificii ale poporului român, consacrate de tratatele internaționale la care România este parte, **consfințite în Constituție și încorporate în edificiul normativ al Uniunii Europene.**

Este, desigur, de presupus că domnul Tőkés – europarlamentar român din 14 iulie 2009 – cunoaște prevederile Tratatului privind Uniunea Europeană care, încă din preambul, statuează că fondarea acestui edificiu s-a făcut de către popoarele europene *"inspirându-se din moștenirea culturală, religioasă și umanistă a Europei, din care s-au dezvoltat valorile universale care constituie drepturi inviolabile și inalienabile ale persoanei, precum libertatea, democrația, egalitatea și statul de drept"*, având ca scop *"să întărească solidaritatea între popoarele"* europene. Prin declarațiile, inițiativele politice, atitudinile revizioniste și instigările la ură interetnică, domnul europarlamentar român încalcă în mod grosolan aceste principii, cerând – în disprețul Tratatelor constitutive ale Uniunii Europene și al obligațiilor sale de a le respecta, proteja și promova – constituirea unei "regiuni" în care cetățenii români de etnie română (sau de altă etnie decât cea maghiară) să fie supuși, simultan, și voinței politice și juridice a unui alt stat "protector" (dobândind, astfel mai multe obligații), în timp ce cei aparținând etniei maghiare ar dobândi doar o serie de drepturi în plus/privilegii. Astfel de manifestări – care definesc o atitudine politică discriminatorie și contrară spiritului Unional – nu doar că reprezintă fapte care îl dezonorează pe purtătorul însemnelor și crează prejudicii morale celorlalți membri ai Ordinului, dar sfidează și calitatea sa de europarlamentar român, situație pe care o sesizăm și Parlamentului European. Menționăm aceasta și deoarece Regulamentul de Procedură al Parlamentului European prevede (la Art. 19 §2) următoarele: *"Comportamentul deputaților este caracterizat de respect reciproc și se bazează pe valorile și principiile definite în textele fundamentale ale Uniunii Europene"*. Este, deci, regretabil că un europarlamentar român sfidează grav, repetat și programatic aceste norme, afectând negativ imaginea țării și a calității reprezentanților țării noastre în forumul european.

Pe de altă parte, și sub imperiul sentimentelor pe care spiritul lui Decembrie le reînvie an de an, considerăm că încercările domnului Tőkés László de a confisca în interes și folos personal simbolurile Revoluției și de a denatura sensul acesteia dovedesc că acesta nu a înțeles nimic din mesajul pe care Ordinul conferit de președintele României a dorit să i-l transmită (mesaj pe care acesta îl ignoră cu aroganță și cinism) și reprezintă, totodată, **fapte dezonorante grave** pentru un cavaler al Ordinului Național "Steaua României". La fel și îndemnurile și instigările sale la încălcarea legalității interne, a celei unionale și internaționale. Subliniem aceste aspecte deoarece, în declarațiile sale publice, domnul Tőkés apreciază că propunerea de retragere a distincției ar fi "*un act antirevoluționar*" ce face parte din procesul "*restaurării postcomuniste*". Astfel, în **efortul nedemn** de a confisca simbolistica revoluționară a Timișoarei, domnia sa a afirmat că "*De vreme ce Timișoarei <i-a fost furată revoluția>, Ordinul național Steaua României, ce mi-a fost conferit în anul 2009, i-a făcut dreptate într-o anumită măsură și <orașului-martir>. În cazul în care mi se va retrage această distincție, gestul ar echivala cu desconsiderarea repetată a trecutului revoluționar al Timișoarei. Mai mult, ar constitui o nouă dovadă a restaurării relațiilor și organizării de tip comunist ce are loc în prezent*". [<http://www.romanalibera.ro/actualitate/politica/tokes-retragerea-ordinului-steaua-romaniei-echivaleaza-cu-desconsiderarea-trecutului-revolutionar-al-timisoarei-311926.html>; <http://www.antena3.ro/politica/tokes-retragerea-ordinului-steaua-romaniei-ar-echivala-cu-desconsiderarea-trecutului-revolutionar-al-timisoarei>].

Din această perspectivă, Consiliul de Onoare apreciază că domnul Tőkés datorează martirilor Timișoarei mai mult respect, cel puțin pe măsura sprijinului pe care l-a primit, cu sacrificiul vieții unora dintre revoluționari, iar încercarea repetată de a confisca meritele Timișoarei și timișorenilor reprezintă un **abuz moral** care îl **dezonorază** și îl fac **nedemn** de a purta acest insemnele acestui Ordin Național. Aducem în sprijinul acestei aprecieri și opinia unui alt europarlamentar român – doamna Renate Weber – potrivit căreia "*La acest moment, eu nu cred că domnul LaszloTokes este identificat, în Parlamentul European, că ar fi fost simbolul Revoluției*". O astfel de opinie, competentă și de bun-simț, reprezintă un alt argument credibil în susținerea ideii că, prin declarațiile și acțiunile sale, Tőkés László se plasează într-o **postură morală dezonorantă** pentru el și inacceptabilă pentru statul român și cetățenii săi, în numele cărora acesta este europarlamentar. De altfel, este o chestiune generală de natură etică și morală care subliniază ideea că **premierea morală pentru un fapt trecut nu conferă imunitate morală sau impunitate morală pentru fapte dezonorante săvârșite ulterior**.

2. În ceea ce privește problematica pusă în discuție prin cererile adresate de cei opt cavaleri ai Ordinului, Consiliul de Onoare a luat notă că, la data de 27 iulie 2013, la finalul Școlii de Vară de la Tușnad-Băi, manifestare la care participau premierul Ungariei și un secretar de stat din Ministerul de Externe ungar, cetățeanul român Tőkés László – Cavaler al Ordinului Național "Steaua României" în grad de Cavaler și europarlamentar reprezentând România – a solicitat **expres șefului guvernului de la Budapesta ca Ungaria să ofere protectorat/protecție Transilvaniei**. Potrivit

relatărilor de presă de atunci, domnul Tőkés László – referindu-se la ceea ce dânsul considera că trebuie să fie o unitate a maghiarilor din vechile teritorii ale Imperiului Austro-ungar – a făcut următoarele afirmații: "*Trebuie să vedem ce preț plătim pentru această unitate. Îl rugăm pe premierul Viktor Orban și Guvernul condus de el să construiască un sistem de cooperare națională, în așa fel încât să oferiți protectorat Transilvaniei*". [<http://www.mediafax.ro/politic/tokes-lui-viktor-orban-construiti-un-sistem-in-asa-fel-incat-sa-oferiti-protectorat-transilvaniei11165079>].

Solicitarea – expresă și lipsită de ambiguități – a trezit numeroase dezbateri și reacții în cadrul opiniei publice, tendința de dezaprobare civică și politică fiind cea dominantă. O astfel de atitudine a vizat întregul spectru politic și civic românesc. [Ex. *Mihai Răzvan Ungureanu: Cererea de "protectorat" a lui Tokes nu intră în cadrul constituțional*; <http://www.mediafax.ro/politic/mihai-razvan-ungureanu-cererea-de-protectorat-a-lui-tokes-nu-intra-in-cadrul-constitutional-11165724>].

După cum menționam anterior, Consiliul de Onoare a constatat că, pe fondul acestor dezbateri, au apărut propuneri și solicitări privind retragerea ordinului conferit domnului Tőkés László prin Decretul numărul nr. 1.864 din 14 decembrie 2009. Astfel de aprecieri critice sau solicitări privind retragerea decorației au fost făcute de numeroase personalități politice, culturale, științifice și civice, de jurnaliști, formatori de opinie și alți cetățeni români din țară și de peste hotare, unele dintre ele mergând până la observația că un astfel de politician nu merită nici cetățenia română. [<http://www.romanalibera.ro/actualitate/eveniment/membrii-ordinului-steaua-romaniei-discuta-joi-la-cotroceni-despre-retragerea-decoratiei-lui-tokes-312880.html>]; <http://www.evz.ro/detalii/stiri/1055099.html>].

3. În acest context, și în raport cu primul criteriu de acordare a înaltei distincții a statului român, activitatea publică a domnului Tőkés László nu numai că nu rezonază cu spiritul care guvernează existența Ordinului, cu exigențele morale, de onoare și demnitate pe care calitatea de membru – dobândită prin lege și conferită prin decret prezidențial – o implică și o presupune, ci dovedește o gravă lipsă de respect față de cetățenii României, de statul român și de Constituția României. Din analiza cererilor privind retragerea decorației, a documentației puse la dispoziție de cavalerii care au făcut această solicitare, a documentației publice referitoare la activitatea antiromânească a domnului Tokes și a altor date reliefate pe timpul dezbaterilor Consiliului de Onoare, au rezultat numeroase aspecte de această natură, dintre care reținem, în rezumat, următoarele episoade mai relevante:

- ❖ La data de 27 iulie 2013, domnul Tőkés a făcut – în prezența premierului Ungariei – următorul apel public-instigare: "*Îl rugăm pe premierul Viktor Orban și Guvernul condus de el să construiască un sistem de cooperare națională, în așa fel încât să oferiți protectorat Transilvaniei, cum a făcut Austria cu Tirolul de Sud*".
- ❖ În luna august 2013, domnul Tőkés László a revenit asupra acestei declarații, în sensul întăririi ei, spunând următoarele: "*Noi, ardelenii, ne-am săturat ca Bucureștiul să administreze Ardealul ca pe un soi de colonie. Istoria ultimelor*

*decenii a demonstrat - mai mult sau mai puțin - că, în mod succesiv, puterea de la București este incapabilă de o guvernare corespunzătoare”.*

- ❖ În luna iulie 2011, domnul Tőkés László a declarat că **"puterea românească" trebuie să-și ceară iertare pentru "păcatele" pe care le-au suferit maghiarii "în epocile post-Trianon și post-comunism", ei cerând în schimbul teritoriilor pierdute drepturi, "inclusiv autodeterminare limitată și orice formă de autonomie"**.
- ❖ În luna iulie 2010, domnul Tőkés László a declarat la Universitatea (Școala) de Vară "Tusvanyos" că, **"dacă o microregiune precum Kosovo și-a dobândit autonomia, același lucru ar fi posibil și în Ținutul Secuiesc, iar, dacă va fi nevoie, secuimea trebuie să iasă în stradă"**.
- ❖ În luna iulie 2010, domnul Tőkés declara: **"În 2008, am lansat o scrisoare către NATO, cu acel obiectiv comun al maghiarilor, obținerea autonomiei, și am atras atenția conducătorului NATO că problema comunității maghiare poate să fie un risc de securitate în zona Europei Centrale, indirect și pentru NATO, și am cerut sprijin pentru înființarea autonomiilor maghiare în toate zonele"**.

Documentația studiată de membrii Consiliului de Onoare este, însă, mult mai vastă. Aprecieri asemănătoare pot fi regăsite în peste 130 de intervenții ale domnului Tőkés László în Parlamentul European. Multe alte declarații, din țară și din străinătate, pline de neadevăruri, menite să intoxice opinia publică și să-i consolideze beneficiile politice și materiale proprii, obținute prin exploatarea meritelor revoluționare, conturează ideea unui **demers programatic, planificat** și de lungă durată în direcția denigrării statului român, a guvernării românești și a românilor ca națiune și popor. Așa, de exemplu, domnul Tőkés declara, la Miercurea-Ciuc că **"de 90 de ani încoace, în România se petrece un genocid", referindu-se la o pretinsă politică de românizare forțată a regiunilor locuite preponderent de etnici maghiari, subliniind că ar trebui făcut un studiu privind românizarea secuimii.** În aceeași idee, într-un comunicat de presă, domnul Tőkés László afirma că **"Se pare ... că există un program guvernamental secret care ar popula teritoriile locuite de maghiari, în primul rând secuimea, cu moldoveni care dețin cetățenia română"**. Și tot în același spirit calomnios, domnul Tőkés László ataca Biserica Ortodoxă Română pe care o acuza de **"colonizare"**, susținând că **"Este ceva nefast că în numele Domnului Iisus Hristos se construiesc, se duce această mișcare de clădire a bisericilor ortodoxe peste nivelul necesar. Deci este clar că ortodoxia română s-a aliat politicii de colonizare a naționalismului românesc. Și aceasta este o metodă - românizarea, asimilarea românească a Transilvaniei"**.

Simpla lectură a relatărilor despre astfel de acțiuni, a declarațiilor ca atare, fără a lua în calcul impactul lor public negativ, **pune și mai mult în evidență caracterul lipsit de onoare și demnitate a propăvăduitorului unor astfel de idei de sorginte fascisto-horthistă, revanșarde și revizioniste, care, prin conținutul lor, prin metodologie și articulare, readuc în memorie campaniile regimului hortist din perioada de dinaintea Dictatului de la Viena.** Ele reprezintă, indubitabil **fapte dezonorante care aduc grave prejudicii morale** membrilor Ordinului Național "Steaua

României”. Mai mult decât atât, prin astfel de **declarații (acțiuni politice conștiente, programatice)**, prin lansarea unor astfel de mesaje verbale cu rol de instigare și provocare, domnul Tőkés a avut în vedere (și a realizat) sponsorizarea (cel puțin morală) a organizațiilor extremiste, de inspirație hortistă, din arealul transilvan. Din această perspectivă, și având finalitatea urmărită, cadența specifică operațiunilor psihologice din cadrul războaielor informaționale moderne, perseverența și natura mesajelor lansate, aceste fapte au **aspectul unor acțiuni din arsenalul terorismului ideologic**, vizând subminarea fundamentelor democratice ale statului român.

În același timp, prin astfel de declarații, acțiuni politice și instigări la încălcarea legilor și a spiritului european, prin activitatea sa în calitate de lider al unui partid politic și al unor organizații non-guvernamentale, domnului Tőkés László face apologia ideologiilor și acțiunilor politice extremiste promovate de partide și organizații pretins civice care sfidează prevederile normelor privind activitatea partidelor politice și a organizațiilor civice. Ne referim, cu prioritate la următoarele:

- Constituția României, Art.40, alin 2: **”partidele sau organizațiile care prin scopurile ori activitatea lor militează împotriva ... suveranității, a integrității sau a independenței României sunt neconstituționale”**;

- Legea nr.14/2003, art.3, alin 1: **”pot funcționa ca partide politice numai asociațiile cu caracter politic, constituite potrivit legii și care militează pentru respectarea suveranității naționale, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale”**;

- Legea nr.14/2003, art 3, alin 2: **”sunt interzise partidele care prin statutul, programele, propaganda de idei ori prin activitățile pe care le organizează încalcă prevederile art. 30, alin. 7, din Constituția României”**; **”sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii ... incitarea la ură națională ... la separatism teritorial...”**.

Este, deci, mai mult decât evident că un om politic cetățean român, lider al unui partid pe care îl îneamnă să încalce aceste prevederi legale este total nedemn să poarte însemnele Ordinului Național ”Steaua României”.

4. Din perspectiva nemijlocită a conduitei civice, reamintim domnului Tőkés László – cetățean al României decorat cu Ordinul Național ”Steaua României” în grad de Cavaler – că, potrivit art. 15, §1 din Constituție, cetățenii României **”beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”**. **”Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Nimeni nu este mai presus de lege”** (Constituție, art. 16). **”Sunt interzise prin lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă, religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică”** (Constituție, art. 30, §7). **”Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.”** (Constituție, art. 57). Ce altceva sunt multe din **”declarațiile”** (**”opiniile personale”** ale) domnului Tőkés László decât **defăimarea țării și a națiunii** sau **îndemn la ură națională**, sau **incitare la discriminare, la separatism teritorial**? Și ce sunt, din perspectiva unui Cavaler al Ordinului Național ”Steaua României”, aceste **acte**

**defăimătoare, îndemnuri la ură națională ori incitări la discriminare și separatism altceva decât fapte dezonorante?** Or, dacă dintr-o perspectivă îngustă, deformată, răuvoitoare, domnul Tőkés László poate pretinde că manifestările sale sunt expresii ale unei ciudate libertăți de exprimare, lipsită de responsabilitatea implicită oricărei libertăți umane, din perspectiva calității de europarlamentar (cetățean) român, decorat cu Ordinul Național "Steaua României", **toate acestea reprezintă fapte dezonorante grave, care aduc prejudicii Ordinului**, punând în discuție calitatea morală și etică a membrilor săi care, în viziunea legiuitorului (reprezentant al cetățenilor României), a instituit această decorație pentru promovarea valorilor și intereselor României eterne, nu ale unor indivizi vremelnici.

Subliniem acest aspect deoarece, potrivit legii: "**Cavalerii ordinelor naționale care poartă vizibil însemnele ordinului primesc salutul sau onorul militar cuvenit**" (art. 43/L.29/2000); "**Cavalerii ordinelor sunt asimilați gradelor militare și beneficiază de onoruri militare**" (art. 44/L.29/2000); "**Cavalerii ordinelor vor fi invitați să participe la manifestațiile publice prilejuite de Ziua Națională a României sau la diverse alte aniversări și comemorări, asigurându-li-se de către organizatori locuri de onoare.**" (art. 46/L.29/2000). Despre ce fel de **onoruri și onoare** poate fi vorba în cazul unui membru al Ordinului care instigă la **știrbirea suveranității naționale**, care susține că în România se petrece un genocid împotriva cetățenilor români de etnie maghiară or secuiască, sau care afirmă că Biserica Ortodoxă Română este angajată într-o "**campanie de colonizare nefastă**" a unor locuri din România în care trăiesc cetățeni români de etnie maghiară? **Cum ar putea primi un astfel de onoruri militare și locuri de onoare la sărbătoarea națională a României** pe care domnia sa o definește ca fiind o **zi de doliu** pentru el. Încercările, stânjenitoare, ale unor politicieni apropiați, de a-l apăra pe domnul Tőkés de impresia negativă profundă pe care declarația de la Tușnad-Băi a produs-o în societatea românească (sub pretextul libertății de exprimare) nu au făcut decât să întărească și mai mult convingerea că ne aflăm în fața unui **atentat grav la onoarea și demnitatea poporului român** și nu au mai convins pe nimeni (V. "**Cum îl apără Kelemen Hunor pe Tokes: Oricine are dreptul constituțional de a spune PROSTII**" <http://www.evz.ro/detalii/stiri/cum-il-apara-kelemen-hunor-pe-tokes-oricine-are-dreptul-constitutional-de-a-spune-prostii>).

5. Tema autonomiei (culturală, teritorială, totală) a comunităților maghiare și/sau a secuilor din România este o temă predilectă în **declarațiile provocatoare** ale domnului Tőkés László. În forma sa principială, ea poate fi considerată – în limitele raționalității politice – o chestiune posibilă și necondamnabilă din perspectiva democrației. În practica unor actori politici, însă, ea este utilizată cu rea-credință și în modalități care subminează democrația autentică. În cazul de față, aceasta este una din modalitățile pe care domnul Tőkés László le promovează sub acoperirea dreptului la liberă exprimare, invocând, în plus, faptul că ideea ca atare se regăște și în programele altor personalități politice de etnie maghiară din România sau ale altor partide care reprezintă interesele comunităților maghiare din țara noastră. Și, tot în apărarea sa, domnul Tőkés László invocă faptul că și alți politicieni aflați în aceeași situație ar fi

făcut declarații asemănătoare, pentru care însă nu sunt trași la răspundere. În această chestiune, Consiliul apreciază că, în acord cu logica firească, **invocarea unei (pretinse) greșeli săvârșite de altcineva nu scuză și nu legitimează propria greșală.** Ceea ce înseamnă că faptele sale (atunci când sunt) nu sunt mai puțin dezonorante dacă fapte asemănătoare, săvârșite de alții, n-ar fi sancționate. Consiliul de Onoare consideră, însă, că – în baza legii – el este investit să analizeze și să propună sancționarea faptei (dacă există) numai în legătură cu chestiunea concretă cu care a fost sesizat, ceea ce înseamnă că, dacă domnul Tőkés László are cunoștința de săvârșirea altor fapte dezonorante similare, de către alți membri ai Ordinului, domnia sa era și este îndreptățit să ceară retragerea lor, atât timp cât a fost și încă este membru al Ordinului.

Mai mult decât atât, prin solicitarea expresă a sprijinului sau a protectoratului/protecției din partea guvernului de la Budapesta pentru Transilvania (populație+teritoriu; concept politico-administrativ nedefinit), domnul Tőkés László dorește, practic, să transforme o problemă locală, a unor comunități (ori, poate, mai exact, o problemă locală artificială, utilizată ca instrument de legitimare electorală de către unii politicieni în căutare de voturi), într-o problemă internațională. O astfel de **atitudine provocatoare, care dezonorează pe orice cetățean român și european loial patriei sale și construcției europene,** are la bază o acțiune programatică vizând denigrarea și subminarea Tratatului de pace de la Paris (din anul 1920), care a pus capăt Primului Război Mondial, în temeiul unor principii democratice comune (europene și americane), de pace fără învingători și învinși, pace prin promovarea drepturilor popoarelor și națiunilor. Prin acest Tratat, respectiv prin componenta sa semnată în Palatul Trianon, Tratatul a consacrat apariția statului ungar independent și suveran modern (în granițele sale actuale), întregirea democratică a unora din statele vecine (între care și România), reglementarea problemelor teritoriale și etnice dintre Austria și Ungaria. **Contestarea permanentă a Tratatului de la Trianon și îndemnul adresat cetățenilor români de etnie maghiară de a sfida realitățile consfințite de acest Tratat** (îndemn adresat și altora – politicieni și cetățeni ai Ungariei, politicieni și cetățeni din alte state europene sau nord-americane, etc.) **nu reprezintă expresia dreptului la opinie (libertate de gândire), ci expresia unei campanii revizioniste de factură fascisto-hortistă, similară acțiunilor și atitudinilor incriminate de legislația europeană și internațională din aceeași specie cu antisemitismul, rasismul și xenofobia** – manifestări repudiate oriunde în lume.

Prin această abordare, care **instigă la încălcarea legislației internaționale** (dar și prin impactul direct asupra realităților prezentului, consacrate în procesul construcției europene), domnul Tőkés László încalcă și îndeamnă la încălcarea principiilor și reglementărilor care stau la baza întregii construcții politico-juridice a noii Europe și care constituie temeiul noilor relații de cooperare și colaborare dintre România și Ungaria, în conformitate cu principiile dreptului internațional, ale Cartei Națiunilor Unite. În detaliu, este vorba de, cel puțin, următoarele tratate și acorduri:

- Tratatul de pace de la Paris (Trianon) din 1920;
- Tratatul de pace de la Paris (1947);
- Tratatul de aderare la ONU a României și Ungariei;

- Actul Final de la Helsinki (1975);
- Carta de la Paris pentru o Nouă Europă (1990);
- Tratatul de înțelegere și bună vecinătate între România și Ungaria (1996);
- Tratatetele de aderare la NATO a Ungariei și României;
- Declarația privind cooperarea și parteneriatul strategic româno-ungar pentru Europa secolului XXI (29 noiembrie 2002);
- Tratatetele de aderare la Uniunea Europeană a Ungariei și României.

Toate aceste documente promovează **ideea respectării drepturilor omului în egală măsură și în corelație cu idea respectării independenței și suveranității statelor, a integrității teritoriale a acestora** – principii constituente ale construcției europene. Toate acestea cheamă la acțiune **“împotriva activităților care încalcă independența, egalitatea suverană sau integritatea teritorială a statelor participante”** (Carta de la Paris), astfel că orice acțiune menită să ducă la subminarea acestor principii și norme este **ilegală, imorală și dezonorantă** pentru un cetățean european, indiferent de etnia sa, de poziția sa politică sau de funcția sa.

6. Din această perspectivă, discursul politic al domnului Tókéş László contravine flagrant prevederilor Constituției României, document pe care domnia sa îl consideră fără valoare, acesta susținând în repetate rânduri că nu el trebuie să-și ajusteze discursul și acțiunile în raport cu Legea supremă, ci că aceasta trebuie schimbată în sensul dorințelor sale, prin renunțarea la prevederea referitoare la caracterul de stat național unitar al României. Este, din aceste considerente, ilogic și imoral ca domnului Tókéş László să-i fie permis să poarte însemnele **Ordinului Național ”Steaua României”** – acordat, potrivit **Decretului nr. 1864 din 14 decembrie 2009, în temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României**, în condițiile în care, prin acțiunile sale, acesta **încalcă și îndeamnă la încălcarea prevederilor Constituției**, aducând – prin astfel de **fapte dezonorante** – prejudicii morale, civice și de imagine publică membrilor Ordinului.

Este de menționat faptul că relațiile politice, economice, culturale și de securitate româno-ungare sunt reglementate prin mai mult de 150 de tratate, acorduri, convenții și alte documente bilaterale, toate bazate pe principiile Tratatului de la Trianon din anul 1920 și ale Tratatului de la Paris din anul 1947. Toate aceste principii au fost încorporate în prevederile Constituției României și ale Tratatului româno-ungar din anul 1996, devenind – prin aderarea României și Ungariei la Uniunea Europeană – patrimoniu de drept al Uniunii Europene. A considera acum **Tratatul de la Trianon ca fiind criminal** și a îndemna la **instituirea protecției Ungariei** asupra unor milioane de cetățeni români din România reprezintă **o ofensă foarte gravă și impardonabilă la adresa României, a statului de drept și a tuturor românilor**. O astfel de atitudine – care îndeamnă fățiș la ură interetnică și la conflict – se constituie, totodată, într-un **gest sfidător la adresa celor două state și popoare**, un gest care dezonorează profund pe orice cetățean român care, în consecință, nu mai poate fi purtătorul unei astfel de distincții. Prin astfel de declarații, atitudini, gesturi simbolice și alte fapte reprobabile, domnul Tókéş László dovedește că nu vrea să a înțeleagă nimic din reproșurile legitime

și argumentate care i s-au adus, continuând să lanseze în spațiul public declarații absurde, neîntemeiate, calomnioase. Domnia sa a **încălcat flagrant, continuu și în mod deliberat, regulile de conduită publică impuse de calitatea de membru al Ordinului Național "Steaua României"**, pentru că, pe fond, **promovând un discurs agresiv, profund antiromânesc, domnul Tőkés dovedește lipsă de respect față de statul român și este, prin urmare, nedemn de prestigioasa decorație primită din partea acestuia**. Prin sancțiunea propusă, Consiliul nu contestă, deci, dreptul său la opinie, ci constată doar că un membru al Ordinului care face astfel de declarații, respectiv domnul Tőkés, **este nedemn** să facă parte din rândul membrilor acestui Ordin.

Din aceste considerente, apreciem că sunt, totodată, întrunite cerințele Curții Constituționale a României care, prin Decizia nr. 88/2009, stabilește că, în evaluarea unor astfel de fapte este necesară luarea în considerare **a unui just raport de proporționalitate între faptele care au determinat acordarea unui ordin și cele care stau la baza propunerii de retragere a lui**, având în vedere că o astfel de conduită este **nedemnă și dezonorantă**, indiferent de meritele anterioare ale acelei persoane.

7. Elocvent în raport cu atitudinea nedemnă a domnului Tőkés László față de statul român, de autoritățile sale și de organizațiile românești cu valoare de simbol este și refuzul acestuia de a răspunde invitației la dialog lansată de Consiliului de Onoare [*Laszlo Tokes ignoră Consiliul de Onoare al Ordinului „Steaua României” – [http://www.telegrafonline.ro/1379970000/articol/246692/laszlo\\_tokes\\_ignora\\_consiliul\\_de\\_onoare\\_al\\_ordinului\\_8222steaua\\_romaniei8221.html](http://www.telegrafonline.ro/1379970000/articol/246692/laszlo_tokes_ignora_consiliul_de_onoare_al_ordinului_8222steaua_romaniei8221.html)*], inițial prin neprezentare, iar, la ultima ședință, prin refuzul dialogului direct și desemnarea unui avocat pentru a vorbi în numele său, deși i se explicase anterior acestuia că, potrivit legii, activitatea Consiliului de Onoare nu este o instanță de judecată în sensul juridic al termenului (de natură penală, civilă, administrativă, fiscală, arbitrală, etc.), iar activitatea acestuia este una care operează în spațiul onoarei și al demnității, în cel etic și moral.

Este adevărat că *Hotărârea 1511/2005* face vorbire despre **judecată** (*Consiliile de onoare ale fiecărui ordin judecă faptele persoanelor decorate ... – HG 1511/2005, art. 4, al. 1*) și despre **persoana învinuită** (*HG 1511/2005, art. 5, al. 2*). O astfel de **"judecată"**, însă, este una **colegială și cavalească**, una care presupune participarea directă a persoanei în cauză. Și aceasta pentru că activitatea Consiliului de Onoare nu este una bazată pe principiul contradictorialității – în cadrul căreia **"reclamantul"** și **"pârâatul"** se confruntă încercând să convingă **"juriul"** de vinovăția, respectiv nevinovăția cuiva. Ca urmare, aceasta exclude din principiu reprezentarea prin avocat și participarea unor persoane străine Ordinului la dezbateri. O astfel de procedură nu împiedecă dreptul la apărare deoarece, pe de o parte, persoana în legătură cu care s-a făcut sesizarea este invitată să participe la ședința Consiliului și, pe de altă parte, hotărârea Consiliului de Onoare nu produce efecte juridice directe asupra calității celui în cauză. Aceste efecte se vor produce (dacă se vor produce) numai printr-un act administrativ egal cu cel prin care aceasta s-a acordat (Decret prezidențial). Ori acest act administrativ poate fi atacat în justiție, fapt ce garantează dreptul la apărare.

În context, menționăm și faptul că, în procesul dezbaterii acestei cauze, Consiliul de Onoare a luat notă de întâmpinarea depusă de "avocatul" domnului Tőkés László, care – în scopul tergiversării soluționării problemei – a contestat legalitatea Consiliului, deși era evident faptul că acesta s-a constituit în strictă conformitate cu prevederile Legii 29/2000 și ale Hotărârii de Guvern nr. 1511/2005. **Aceste acte normative nu stabilesc nici un cvorum obligatoriu pentru Adunarea Generală a Ordinului, nu interzic (nu limitează) dreptul politicianilor de a face parte din Consiliul de Onoare și nu stabilesc nici o incompatibilitate de tipul "antepunșării" prin declarații sau cereri adresate Cancelariei Ordinului.** Mai mult decât atât, este de menționat că unele dintre aceste persoane au fost alese, în mod democratic, în Consiliul de Onoare, în considerarea faptului că participanții la vot cunoșteau opinia acestora cu privire la incompatibilitatea celor care săvârșesc fapte dezonorante cu calitatea de membru al Ordinului. Calitatea de membru al unui partid politic care activează legal în România (calitate pe care o au unii dintre cei ce au fost aleși membri ai Consiliului de Onoare) nu poate constitui un motiv temeinic și legal pentru ca domnul Tőkés să fie îndreptățit să califice Consiliul de Onoare ca fiind o "*Comisie pesedistă*". Dicolu de faptul că membrii Consiliului au respins cu vehemență acuzația impertinentă a domnului Tőkés, solicitându-i să-și ceară scuze, dovada cea mai clară a lipsei de partizanat a membrilor Consiliului de Onoare și a spiritului cavaleresc promovat este aceea că aceștia au amânat în două rânduri luarea unei decizii în absența domnului Tőkés, deși Regulamentul de funcționare nu îi obliga la o astfel de atitudine.

Cu toate acestea, chiar și în această situație, domnul Tőkés László a preferat să aducă ofense membrilor Consiliului și, apoi, să părăsească lucrările acestui forum pe care l-a comparat cu un tribunal din perioada comunistă, aducând acuzații grave și nefondate membrilor acestuia, în particular, și regimului politic din România, în general: "*Un regim post-ceaușist și post-securist se află la Putere în țara noastră, regim care, pe lângă negarea asigurării drepturilor maghiarilor minoritari, reneagă și moștenirea timișoreană a schimbării din decembrie 1989*". În același ton, domnul Tőkés a continuat să lanseze și alte atacuri ulterioare la adresa valorilor constituționale, civice, democratice ale României, ale statului de drept și ale cetățenilor români: "*Repet această cerere față de Ungaria, dar și față de Europa, să se asigure din partea Ungariei și a Uniunii Europene unite apărarea comunității maghiare din România.*" [<http://www.politicaromaneasca.ro/pages/view/16219>].

8. În ceea ce privește susținerea repetată și ostentativă a domnului Tőkés László că **declarațiile sale sunt simple opinii** asupra cărora nu se poate exprima nimeni fără a-i încălca dreptul la liberă exprimare, reiterăm încă odată convingerea Consiliului de Onoare că declarația care a declanșat această dezbateră, ca și multe alte pretinse declarații, inițiative politice, aprecieri, instigări și îndemnuri reprezintă veritabile "*fapte dezonorante*" (în înțelesul Legii 29/2000 și OUG 11/1998) care aduc prejudicii morale membrilor Ordinului Național "Steaua României". Ne-a întărit această convingere și recenta sancționare publică a *declarațiilor* altui europarlamentar român (domnul Corneliu Vadim Tudor), făcute în cadrul Parlamentului European. În acest sens, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii – prin Hotărârea nr. 1034/19.11.2013 – a decis că

declarațiile publice ale celui în cauză au fost de natură să aducă grave prejudicii sistemului judiciar și magistraților din România.

9. În considerarea tuturor acestor argumente, convingeri și susțineri, având în vedere temeinicia și legitimitatea morală și civică a cererilor de retragere a Ordinului Național "Steaua României" în grad de Cavaler acordat domnului Tőkés László, Consiliul de Onoare a apreciat, cu o majoritate substanțială, că – în scopul protejării valorilor și intereselor Ordinului – este necesară retragerea, de către Președintele României, a decorației și excluderea, pe cale de consecință, a domnului Tőkés László, din rândul membrilor Ordinului Național "Steaua României".

Menționăm încă odată că problema generată de o astfel de conduită nu poate fi, în niciun fel legată de limitarea libertății de exprimare. Libertatea – în toate formele ei – presupune și responsabilități, iar o retorică violentă, ce incită la ură interetnică și conflict, ce contravine spiritului democratic și regulilor de conviețuire în spațiul național al României și în spațiul Uniunii Europene, trebuie să fie sancționată cu fermitate deoarece un astfel de discurs, dublat de gesturi provocatoare, nu este compatibil cu calitatea de membru al Ordinului Național "Steaua României".

MEMBRII CONSILIULUI DE ONOARE :

1. IONEL HAIDUC – PREȘEDINTE

2. CONSTANTIN DEGERATU

3. COSTIN GEORGESCU

4. MIRCEA GEOANA

5. ECATERINA ANDRONESCU

6. GABRIELA FIREA

7. ȘERBAN BRĂDIȘTEANU

*ionel haiduc*  
*Dege*  
*C. Georgescu*  
*Mircea Geoana*  
*Andronescu*  
*G. Firea*

Documentul a fost redactat în trei exemplare originale, în limba română.